

ընկալներու. այն սեղաններն իրարու ձեռքը... Մարիէթ իր տունէն ալքերն անոր յառն յառնալով. ու անկախեցաւ: Սա- կայն ժամը իր առջեւը կը նայէր անկախ ապրումներուն մը. ու ներքին ընկալն չարարանքով մը: Պատմը երկու- ճիւղն ալ Մարիէթի ձեռքէն, զովքէն զովք, անոր զարթոյթով կը պարզէին: Մարիէթ, որուն ներքին հասկացողութիւնը զարթոյթով կը զարթոյնէր, կարճ մը ընդհատ շունչներով կըրտա- ճիւղ մըն ալ կորով ցոյց տայ, ու յետոյ յանկարծ ըստ աղերսալի ձայնով մը.

— Ժամը...
Ներկայիս զուրկը վեր վերցոյց ու անոր նայեցաւ: Մարիէթ յարեց սարսափ- ղին.

— Բան մը կը խոստանան ինձի... անոնք զիջել, անոնք բան մը... ոչինչ չէ, շատ անկարծ... կարողութեանդ ասանկան մէջ... ըսէ՛... Կ'ընդունիմ:

— Ինչ է արեւոյդ...
— Կ'ընդունիմ, ժամանակ մը միասին կը զարթոյնք ըստ շունչներով մէջ հաս- ցուած ձեռքով վարդերը:

— Այո՛...
— Հարաւորե՛ր, որ, այն վարդերէն ի՞նչով մը կ'ուզուիմ ինձի: Ինչո՞ւ հա- մար երեսու կը նայիս այդքան: Զարմա- նալու ի՞նչ... ես անոնցմէ փոշով մը կ'ուզեմ: Ան չէ միայն. կ'ուզեմ նաեւ այն ծաղիկները. որոնք հասկանքով, որ, պիտի գեղարարէր ըստ արանքերը: Ի՞նչ աչք ըլլայ թու լեզուն յիշատակը ինձի հարաւոր... Ի՞նչով որ հարսնիքի միջոցին պարսկանքը մը պիտի արտի, ընկալանքը արանքը պիտի ծաղիկաբա- ղուն: Հանդէսէն յետոյ, այն ծաղիկ- յեր պիտի նստուն, այնպէս չէ՛. անա զանազան ինչ ուղարկէ: Ըսէ՛, կը խոս- անանա՞նք...

— Ես ալ լաւ, Մարիէթ... ջանի որ այդպէս կ'ուզեմ:

— Այո՛... կը խոսեմ:

— Օ՛հ, որքա՛ն աղայ ես, ի՞նչ պիտի ընես այն ծաղիկները...

— Պարզ ծաղիկ մը...

Դեռ տարի առջին այսպիսի հրապոյ- տ լալեցան անարկներ կ'արձակէր, որ ժամը շոգին արկաւանքաւ իր աչքերը զետնով վրայ անձեւով: Իր ըստը որո՞նք արտիքից կը կորով պահելու, աւելորդ խօսք մը չընելու համար:

— Շատ լաւ, սիրելիս... շատ լաւ, ես քեզի կ'ուզուիմ փոշով մը ձեռքով վարդ ու ամբողջ ծաղիկները:

Գիշ մըն ալ ծաղիկներ ժամը, մէջ վարդեան տառվ զատուելու համար, կ'ուզէր զարմարանալ զորս ելելէ: Սա- րկանքը զարմարանալ անոր այս փափա- քին: Այլ եւս յառաջացաւ զէպի պոլոս- տան մըքոր խոսուն ըստ վրանքին մէջ պիտի նստուն, դեռ տարի առջինը կանգ առաւ, ընկով:

— Անգամ մըն ալ համարե՛ք զիս... վերջին անգամ...

Ժամը, որուն կողմերը ցամաքէն էր արտադրութեան ընդամենը եւ ջրային հաստատութիւններն իսպառ խանգար- անք, համարեց անոր հակառակ, յետոյ անցնել անոր ձեռքն ու ըստ հեղձամարդ- ձակ ձայնով մը.

— Երբեքս չարով...
Առանձինքն անցաւ պոլոսային, շոյն միջոցին անցնող թրամուէրի կառքին մէջ ցատկեց, գնաց:

Կէս դիւրէն էր: Ան եւս պարանոցէ- ու շոգնաբալ շաղկապով մը ստացած էր ու արանքներ զիջելով անտարան մը կը պարզէին: Անտարան ծաղիկներն եւ հայկերէնը միջոցով, ամէն ինչ արտա- տոլորութիւն մը կը ցուցադրէր: Նուա- ճախաւորը հեղափոխութիւնը ան հոգեւորաբ զայն մը կը նուազէր:

Հարանձարներն իրօք շատ անհասպա- րար զգեստներ հագած էին. հրաշալիք կիներն ու վայելչութեամբ պարունակը ըստ- տար թիւ մը կը կազմէին: Պարզ լիա- կատար որդեգրութիւն ստացած էին: Պա- րտններուն շարքին մէջ կը գտնուէին նաեւ ժամը ու նոր հարսը՝ կապիւլէր, որոնք կը պարէին իրենց վայելչ ու Այնու- հետեւ, բոլոր հանգիստակներին հրաշնայ պիտի առնէին, ու իրենց մեղադրութիւնը անցնելու համար, պիտի իրկային այն ամառանոցը՝ զոր ժամը պատարասել տը- ւած մը կը յայտարարէ:

Հիմա մինչ ծառ կը պարէին, երկու նորաստեղծ ամուսնեւ շատ քիչքին, շատ զարթոյթալի կ'ընեւ: Ժամը վայելչա- ղէմ երկուստեք մըն էր, իսկ կապիւլէր ճշմարտացիս չգնալուց առջինը մը: Ա. միջոցը միասնական իրարու արժանի ու հարաւորութիւն կը գտնէին զանոնք:

Վարդ պարէնէ ու հրաշնայ տունէն յետոյ, ժամը ըստին հարսին ձեռքէն:

Մայրիկանս առջինը, զի մը չիկ- նեցով, հետեւեցաւ իր ամուսնուն:

Միջոցին երկուստեք կայարանն նը- թայրու համար կտաւ նստելու միջոցին, ժամը կ'ընէր տան կ'ընկալեցան:

— Չոքանա... ամբողջ այս ծաղիկ- ներն ու ճիւղով վարդերը կ'ընդունէի:

Յետոյ, կտաւ արագորէն կայարան տարաւ երկու ամուսնեւ:

Ժամը, որ, Մարիէթին ընկալած փոքրիկ յարկաբանին զուրկ զարնուե- ցաւ:

— Ո՛վ է ան... ըստ ձայն մը ներ- ան:

— Օրորող, Պ. Ժամը ծաղիկներ ու զարկեց ձեզ, պատասխանեցաւ զուր- ան:

Այս պատասխանն ստանալուն վրայ, Մարիէթ անկիւնացաւ վաղց, զուրկ ըս- ցաւ:

ցաւ: Դրան տուել կտաւ մը կեցած էր ծաղիկներով լեցուն: Նորայի այս ծաղիկ- ները վեր կը փոխարկուէին, Մարիէթ, տունը միջոց տալու ուրիշը, ինչն ան- ձամբ կը անդադրէր զանոնք: Երբոր ծա- ղիկներն ամբողջովին վեր փոխարկուե- ցան, շնորհակալութիւն յայտնեց վերա- կացուն, ու յետոյ նստաւ այդ ծաղիկ- ներուն մէջտեղ, որոնցմով խնդրեցաւ էր իր սենեակը ըստնալու: Այս տեսարանը ճշմարտացիս ըստնալով ծաղիկն հանգա- մանք մը ունէր:

Այս թուարկութիւն, երազային, զոս- տանք, զուրկութիւն աղջնակը, որուն շուրջներուն վրայ ծաղիկը կը փայլէր միշտ, ու ծաղիկն ու զուրկութիւնը էր նման: Ու- թոյն ուրոյն կը դիտէր այս ծաղիկները: որոնցմէ իւրաքանչիւրը կը լիւցնէր իր տարիքային բարեկամային շրջաններուն ան- մոտանալի մէջ վայելչեանը, կը հոտուէր մէկը, կը փայլաւոր միւրս, կուրաւ:

Ան ձառնակուն տերեւատ (քամէլա) մը... որ մը, ժամը իրեն հետ հաստե- լու համար՝ շատ մը ուղարկած էր. անա շուշան մը... առաւուս մը, ժամը այսպիսի շուշանով մը արթնացածը էր զինքն ու ըսած թէ «Զուրկ սիրտը այս ծաղիկէն ա- լելի ամբիք է»: Բոլոր այս ծաղիկները կը վերակենդանացնէին անոր այդ իւ- չիկները: Անոնք... հիմա տարիքային այդ կեանքը վերադարձ էր իսպառ: Այլ կա- ռելի չպիտի ըլլար այդպիսի: Ամէն հաւա- ճալութիւն ըստինը կ'ընէր առ յաշտու: Ժամը անկէ բաժնուած էր առ յաշտու: Անոնք անկէ բաժնուած, անկախորդ ար- ցունքներ կը հոսէին, հէք աղջնակն ա- լանձինքն կուրաւ... անընդհատ կուրաւ:

Դ

Իրիկուն եղած էր եւ մութը տիրած: Մարիէթ անկախ զոյցն անեակին զուռն ու պատահանը: Չէր մնացած ըր- նա տեղ մը ուրիշ կարեւոր մը տունը: Ետոյ նստաւ իր զարնալուն ամբիք: Ժամը զգրող մը ըսցաւ ու ըստնալիս նստանքը զուրկ հանց:

Անոնք ամբիք ուրիշ ըստ էջին բաց եկէ սիրտուսներ, զորս ժամըն ստացած էր: Զանգեք բացած պահուն, աչքերն արցունքներ կը հոսէին անընդհատ: Ա. անոնք ամբիք մէջ մէջ վաղեմի ինչ անոր տարիքային կեանքին... անոր անցեալը կը կայաւորէ, կը պատկերէին ամբողջ: Ան- ձեքն անոնց վրայ յաշտով՝ հիմա նորէն կ'աղբէր այդ կեանքին, կը զգար այդ յուշիկները, այդ աղբալանքները, այդ զուրկութիւնները, այդ խանդավառու- լիկները: Այդ խնկրութիւններն ու այդ արտադրութիւնները:

Մայրն ծայր կը կարգար զանոնք. մի տեսի աչքն կ'անցնէր, երբեմն աչ- քերն այնպիսի կը միջապէս՝ որ վայելի- անցան կը ստիպէր կայել, ուղարկել: Ան անոն ալ իւրովի կը յեղիւղէր նստա- կին վերջին պարզութիւնները, զորս զոյց ըսած էր:

«Օ՛հ, որքա՛ն լաւ բան է եղեր կեանքի ընկերուէ՛ր մը, ինչքին մարտունի մը ու- նեմալ, մեղութիւնը չգտալ, ամենի վա- ճալարեկն ու յուսկապար վարկերաններու մէջ հանգստանալ ու զուրկութեան պ- պատասխան մը, սիրտը սիրտ մը ունե- նալ: Ան հոսն ես, Մարիէթ... զեղե- նի՛ք Մարիէթ... զուռն ինչ ես, այնպէս չէ՛: Առաւուսուն, ըստ տոլորութեան՝ պը- տոյնի կ'ընէ: Ինձի շատ սիրելի կըզոյց ըստնալով մը երկը միասին առի: Այս երկը միջոցն միշտ կը պիտի զիս, ինչպիսի ծաղիկներն աւելցուց այս հոգեւոր զգացումներն: Ըստ իս, մանաւ աւել- լիկն մը առջին, ինչ նախակութիւն պիտի կրնար ունենալ այս անգուստ ողբն ու կոծը... ոչինչ...»

Երբոր Մարիէթ աստեղեց այս պա- րեւորութիւնները, ըստ իւրովի:

— Ինչո՞ք ժամը, իր հոր մեղած գիշեր- ուսն յարգող տատուն, այս նամակը զրան էր ինձի:

Յետոյ, մինչեւ իր շուրջներ տարաւ, կրկին եւ կրկին համարեց այս նամակը, որ կ'առնալու էր իր ամբիքներն ար- ցունքներով...

Այնուհետեւ. ուրիշ նամակ մը առաւ ձեռքը: Դանապին ծաղիկ մը արձակեց ու զայն ալ կարգաւ անկախաբար ըր- տալով զուրկով:

«Օ՛հ, Մարիէթ... Մարիէթ... սիրտ անհայտ կարող է զից որ... զիսնայի թէ հոգիս ինչպիսի անունը ցուցաւ: Միջ խոստանալու է: Ուրիշ կ'ընայ սիրտը իս, ինձի տուր զուրկութիւնը... ես ասանցմով միայն կ'ընամ զիս մը զուրկ- նալ: Սեր բարեկամային մէջ վաղեմի ըստ ծաղիկները հաւաքել տուի, քանի որ զարկեցի, քանի որ այդպիսի փափաքած ես: Անկախ ինչէ զիս... զիսնայի որ իմ հոգին ալ կայ այդ ծաղիկներուն մէջ: Հոստե՛ք զանոնք, բայց յետոյ միջոցն, պահէ՛: Ան, այս հոգին զից ընտանեաց է ըստնալու, յանկարծ զայն, զուրկ է, այս յաշտու փոքրէք է, միշտ զուրկ: Կտախտութիւն հասկնալու համար, ամբող- լուսն ու շուտակցի ժամը...»

Մարիէթ այս նամակին յարկեց զու- րկութիւնը: Մարիէթ ծաղիկներով ծաղիկ- յերով անկախ ծաղիկներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Ան արցունքներն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն իր արցունքներով ծաղիկն ու ծաղիկն:

Երբ Կ'ուզես, զիս յանդիմանէ այս օրին զեղք փողոց հանած ըլլալու համար: Ինչ փողոց, երբոր զանեք զոգուին, ար- անքը բացուին, այնուհետեւ զուռն ամեն քանի կը ներեւ, իմ ըստը միշտ ու յու- սահապարկին մոտեցաւ կու տան ինձի: Հիմա ետեւ...»

Ուրիշ նամակ մը, յետոյ ուրիշ մը, ուրիշ մըն ալ կարգաց: Ո՛հ, արձեկ հա- անգամ մնացած էր: Սակայն Մարիէթ ինչ կ'ըլլար... Ինչպէս միջոցն էին, զուրկը կը գտնուէր, չէր կրնար ըսնել ինչպիսիք: Այս ըրալի պարտաւոր... կ'ընէր արդեալ:

Դեռ տարի առջին իր թիւր, ձեռնակ վարդերն կ'ընէին: Դեռ տարի առջին իր թիւր, ձեռնակ վարդերն կ'ընէին: Դեռ տարի առջին իր թիւր, ձեռնակ վարդերն կ'ընէին: Դեռ տարի առջին իր թիւր, ձեռ

Հիմի փառա մեծ ձեռնհասութիւն ցոյց
կուտայ կայսր. Իրաւովն հրամայուած այդ
կրօնցեւորս զորապետութեանը համար»

—Բուսկի շահանշահ քննիչ Հիւսէյն
յիւ Հիւսէյն փառա, Կ'ըսէ, Նոյն ծրայի Բը-
քէնէ, կարգ մը աղբու միջոցներ առա-
ջարկած է Նոյն շահանշահներուն մէջ ան-
հոգորդութիւնը աւելի ապահովելու մասին:
Բնիկը առաջարկած է որ գիւղերը գիւ-
ղաբնակի կիցորդներ ամէնէն շատ երեք
ժամէն աւելի հեռուն չգտնուին: Հետեւ
աւարտ նորէն կարգ մը գիւղաբնակի
կիցորդներ պիտի հաստատուին: Գտնուի-
նա՞նքն մէջ, որ հիմա տանողից գիւ-
ղաբնակիցը կը բաղկանայ, ըստական
յախ գիւղաբնակիցի կիցորդներու պէտք
պիտի ըլլայ, բայց հիմակոյն տանող
գիւղ կիցորդներ պիտի հաստատուին:
Իրաւ շահանշահներուն համար ալ նոյնը
պիտի ըլլայ:

—Աթէնք լրագրիւնները, Կ'ըսէ Բոսսալ,
Կ. Պոլսէն հետեւեալ հետազոտող հրատա-
րակած են մարտ 12 թուականով:

«Յունաց Պատրիարք Տ. Երանոս Սըր-
բաղան, ծանոյց Բուսկիին շահանշահ յոյն
հայրապետներուն պատուիրել իրենց
կիցորդներ իրաւունքներուն ներքակտեց
գործադրանքներուն, որպէս զի ապագայու-
նեւրու իրաւ հակեւ եւ կըր որդաբարձ մը
չտեսնեն, ինչպէս նա կարողաւորակ պաշ-
տանանքներուն»:

—Բանի թղթակցից, Կ'ըսէ Հազարա-
մարտ 22 թուականով հետեւեալ կը գրէ
իր լրագրիւնը:—«Բուսկիին շահանշահ քնն-
իչ Հիւսէյնի Հիւսէյն փառայի արտօնու-
թեամբ Սիւլայ քաղքի, Գոսովայի շահան-
շահի երկրորդական ու առեւտրական
կապութիւնը քննելու: Կայսր. կառավար-
ութեան կողմէն ձեռք առնուած աղբու
միջոցներու շարքին, այդ շահանշահին մէջ
կառարեալ անդորրութիւն կը սիրէ, որով
անանձին ճարտարներն անմայն ապահով
վարկեման: Կայսր. Իրաւովն Բուսկիին
շահանշահ համար զորապետուող միջոց-
ները սկսած են արդիւնաւոր ըլլալ: Կա-
ռարեալքը քննութիւններու արդիւնքը
յոստակային ընդարձակորէն պիտի գը-
րեն»:

ՊՈԼԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Նոյն ծր-
այի Բուսկի Կ'ըսէ թէ Պոլսկարայի նախա-
արարութեան անուրը արդիւնք է շահ-
քովի կուսակցութեան մեծանշանութիւն
ներուն, վասն զի այդ կուսակցութիւնը
կ'աղէր Բաքիքով զորապետին դէմը
խախտել ծերութեամբ իրանին մաս:

—Պ. Կէլով թէ նախարարութիւն մը
կ'աղէր, Բաքիքով զորապետը պատեղա-
մակն նախարար պիտի ըլլայ: Նաեւ
վիշնայի պուլկարական զորակազմար
Պ. Սըրմանէի, որ Պ. Կէլովի փեսան է, արտա-
գրեց զորքի նախարար պիտի ըլլայ:

—Տուսկիցայի, Բեյսէյնի մասին եւ իր-
այի կողմը Եստիկանութիւնը գրաւեց
պուլկար ասպատակներուն վերաբերեալ
գնեքները:

—Մոքիայի ոստիկանութիւնը ինը մու-
րացիներ արտաքսեց:

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿ.— Կայսր. Իրաւէ մը
հրամայեց աստիճան խորանցից գնել
Պոլսի զինուորաբաններէ: Առիթ օրը
Սպարապետութեան եւ Նոյն զինուորաբա-
նային ներկայացուցիչներն միլեւ փոխա-
նակուեցաւ: այդ առիթի կնքուած պայ-
մանագրութիւնը:

—Մաւղիքի զինուորաբաններն գնեցին
լիք համաձայն հրապանակներուն նոյնները
ձեռնհաս պատանանքներուն կողմէն քննը-
նելով ճշգրտութիւնը դատուեցան եւ որոշ-
ուեցաւ անոնց պատասխանութիւնը կատա-
րել տալ:

ՄՈՎԱԿՆԻ Նախարար Հասան փառա
ապաքինած ըլլալով, մէկ շաբաթէն պի-
տի կրնայ պատասխանել յարանձնը:

ԲԱՐԻՉԻՈՒՍ ամբ. գեապան Միւսիլի փառա,
իր որովոր ձեւով պէնի ան, այսօր Բա-
րիլ կ'ուղեւորի:

ՏԵՍԱՅՈՒՄԻՐԻՆ.— Աւստրիայ ու
Պէրսիայ ղեկավարները, երէկ, Բ.
Նուար Երթալով, տեսակցեցան Միւսի-
լի պարտիան եւ արտաքին գործք նախա-
բարին հետ:

ԵՐՈՒՍԱԿԱՆԻՆ Երկրաշարժը զգաց-
ուեց է նաեւ Բեթլեհեմի մէջ ու զառա-
ռին միւս մասերը, ինչպէս նաեւ Դա-
մասկոսի մէջ:

հազար կողմ ապրանք ձեռնարկելով ու-
րիւ տեղ զրկուած են: Մանիֆէստի ղե-
ւանք ընդարձակ տեղեկագիր մը մատու-
ցած է մաքային տեղեկացութեան, ցոյց
տալով որ այդ պայմաններն որքան
իրենց զրկուած տեղերը նստած են կամ
չեն եւ որքանին երկրորդ քանիքներ
ներքակտեցուած են: Կամ ոչ, Բոսսալ
Կ'իմանայ թէ երկրորդ քանիքներ ցոյց
չտրուածներէն շատերը մաքեւ փախցուած
են:

ՕՍՄ. ՊԱՆԱԿԱՆԻ Կողմէն անուանուե-
լիք նոր պաշտօններուն համար կատար-
ուած մրցման մասնակցի են նաեւ տա-
րաբար անձեր, մասնաւոր, Կ'ըսէ Սեւրի,
Միւսիլի պանդարի մասնակցի անո-
րէն Պ. Բալի: Կ'ըսուի թէ անէնէն գո-
հացութիւն պատասխանը տուեւ է Բեթաի
Կ'իմանքի պատանայ մը, որ մէկ ժամէն պա-
կաս միջոցի մէջ աւարտեւ է արուած աշ-
խատութիւնը:

—Աթէնք Կ'իմանայ նաեւ թէ Բեթաի
Կ'իմանք օրոյնք է պաշտօնակն ընել իր
պաշտօններէն անոնք որ նոյն մրցման
մասնակցած են:

ՅՈՒՍԵՒ ԿՈՒՍ զորապետ, որ երբեմն
օտը. ծառայութիւնն մէջ կը գտնուի, եւ
հիմա Գերմանիայի Ա. զորաւորակին հրա-
մանատարն է, Գերմանիայի պատերազմային
նախարար պիտի ըլլայ: Ֆին Կուլը զօրա-
վարին տեղ Գրուսի հրաժարուով մտաւրու-
մէ ծան Կուլը զորապետ Ա. զորաւորակին
հրամանատար պիտի ըլլայ:

ԿԱՍՏԱՆՈՒՍԻ Կը հետազոտէ թէ մարտ
13ին զրկուի երեք զէպէր ու մէկ փո-
քեւ պատանած են: մարտ 15ին 1 զէպ-
քեւ երկու մահ են հետեւեալ օրն ալ ա-
ռաւորան ընտանածներէն չորս մահ:

ՕՈՒՍԱՍ Ս. Պատրիարքը 518 օտը.
ոսկի ստացաւ Պ. Ժ. Լ. Զարթիկէի Միւսի-
լի պատրաստութեան համար: Այդ
գումարը հանգանակած է տիկիններէ
կազմուած յանձնախումբ մը:

Պ. Ե. Նիւ, Օտմ. Պանթալիս ընդհա-
նուր տնօրէնի օգնականը, առիթ օրը,
Լեւոնոս ուղեւորեցաւ Արեւելեան ձե-
պեթագրով:

ԱՅՏԵՆԻ Նախանգին զանազան տեղեր
այրիկները սկսած են բողբոջել: Ներկայ
կացութիւնը գոհացուցիչ է. միջեւ հիմա
հիւանդութեան հետք մը տեսնուած չէ:

—Նախանգին զանազան կողմերը անձ-
րու կը տեղայ:

ԱՌԵՆՏԻՍԱՆ ու հանրագումար շինու-
թեանը նախարարութիւնը ծանոյց իր
պաշտօններուն մը ժամանակին ներկայ
ըլլան, վասն զի ամիսը երեք անգա-
լէն աւելի տանց օրինակով պատ-
ճար բացակայ եղողները պաշտօնակն
պիտի ըլլան:

ՏԲՊԴՆՈՒՄԻ Կուսակալ Կարանեալ
Գաթրի պէն ընտանքին 3,030 զորա-
մասնակցական յատկացուեցաւ:

ՄԱՆԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Ուրբա լրագրիւնները
Կ'ըսեն թէ Պոլսի Բիւլեղէ Ենի խանը
հրամանատար են շուխայի առեւտրով ըզ-
րադող անակարգեալ Գաթրի Մանիֆէստի
զեւթարտան, երէկ, պատրաստուեւ է
պատմականներուն հարկերին քանակիւն-
ապաւ պայմանով: Այդ անձին անեական
կնքուած են տանք կարասիներն ալ ար-
ձանագրուած էին: Մասնիկն արձանա-
գրուած գոյքերը 2528 ոսկի կը հասնին:

Նաեւ 681 ոսկի կը կազմեն այն պարտ-
քերը որոնց մարմինները ու փոխանոր-
դադրիները ներկայացուած չեն: Պահան-
ջաւորները հաւանք են որ երեք, վեց,
ուրիշ ու տասնորդ: ամիս պայմանաւե-
րով նոր մարմիններով են Խաղնուր
Պոլսըը հաստատուած կոշիկի վաճառա-
կան Մանիֆէստն Ենիլի Երաշխարար-
ութեան, կնքուած անեական յանձնա-
րու ընտանքին:

ԳԱՐԻՍԿԱՆԻՆ.— Ուրիշքի հինգ հա-
րիւր իսլամ զաթմականներ, երէկ, Կ.
Պոլսի ժամանակին:

ՍԱՄԱՍԻՆԻ Կը գրեն թէ ժամանակէ
մը ի վեր ծաղկաւար ճարակած է Նոյն
քաղաքին մէջ:

ՀԱՐԻՐԻՍԿԱՆԻՆ.— Պոլսի Ենի Պաղէ-
թարը ասկական կ'ապրի Ոստիկանութեան
Դանս պատանանքներէն Ար Բղաւ Ենի
մեծ մարդ որ հարկեր ըսանկրու տարե-
կան է:

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆՆԵՆ ԼՈՒԵՐ

ԽԱՆԻ ԺԱՐՈՒՄԻ ԱՅՈՐՈՒՄԻ ՆԻՍՏԵ

Պատան Ժողովը գումարուեցաւ այս ա-
ռաւոս, Դաւաթի Ուրիշքարանին մէջ,
նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ
ատենակալութեամբ Տիգրան Եփ. Եւ-
սուփեանին: Ներկայ էին Կրսն, Ժողովէն
Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոս, Յովհաննէս-
եան, Տ. Վարդապետ արքեպիսկոս, Մանիկ-
եան, Տ. Գաթրիկ Եսկի: ձեւակերպուած եւ
Տ. Կարապետ Սեթեան, Տ. Գարապետ
Մասնալեւան Ա. քանանները: Բազմա-
թողովէն Գրիգոր Եփ. Ուրիշքար, Գրիգոր
Եփ. Գաթրիկեան, Միւսիլի Եփ. Առաւա-
եան:

Ս. Պատրիարքը Ժողովին հաղորդեց
թէ Սրապետ Մանիկ Եփ. ջանքով մար-
կեղեցին ու Գաթրիկ-Պաղայի եկեղեցին
նորոգեցան եւ 1700 ոսկի ծախսուեց է,
եւ աւարտից որ մայր եկեղեցին շին-
վալին մէջ գերեզման մը վերագործի
Սրապետն Եփ. Ժողովը սիրաշարժ
ընդունեց այս առաքարութիւնը:

Ժողովը տեղեկանալով որ Սրապետն
Մանիկ Եփ. որդին Միւսիլի Եփ. այս
քաղաքագործութեան համար մեծ քանակ
չհասնուեց, խնամք տարած է եկեղեցին
շինութեան, մասնաւոր չնորակաւորութիւն
յայտնեց:

Ուրիշքար Կ'ըսուեցաւ Առաւորդ
Տ. Ուրիշքարի պատմութիւնը մասնաւոր առ-
աւորին դիտարկեալ Ժողովին մէջ այն
խոսքով ծառայութիւնները, զորս մա-
տուցած էր հանգուցեալ, եւ Տ. Վարդա-
պետը խոսքով արձարութեան վրայ յա-
տնալիս զոգուց կարգադրեցաւ:

Նկատողութեան անուանեցաւ Պարթե-
սիկ Գաւառական Ժողովին ընտրութեան
խոսքը եւ թափով վերջի բերանապի
քաղաքութեանը համաձայն որոշուեցաւ
իւր օրինաւոր հաստատել զայն:

Ժողովը ուղարկութեան առաւ Երու-
սաղէմէն եկած նորագոյն գրութիւնները
եւ իրողութեանը հաւու ըլլալով վերջ-
վերջահաստատեց իր նախորդ որոշումը եւ
ըստ այնմ հարկ դասեց դարձեալ Երու-
սաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարքին մատու-
ցանքի ամեն կարգաւորութեան ու զիւրիւրին,
որպէս զի կարեւոր հաստատել դարձեալ
օրինաւորութիւնն ու քաղաքագործութիւնը
վանքին եւ միաբանութեան մէջ եւ զան-
ցառութեանը հիշողանքները կարգի եւ ուղ-
ղութեան բերել: Այս մտքը արդէն կարե-
ւորը գրուած էր Ն. Սրապետութեան հա-
մաձայն նախորդ նախ օրոյնքին եւ խա-
տուցով նախորդ դասեց քաղաքի արդիւնքին
Իսկ եթէ Երուսաղէմի Ամեն. Պատ-
րիարքին առկա նոր ընդգրկումները արդե-
պէս եւ չկարենայ ձեռք բերել փախա-
ղած արդիւնքը, այն ատեն կիցը, վար-
դապետն կ'աղէմի աղբուաւար ի գործ
դնել պիտի ու պատանած:

Երուսաղէմի միաբանութեան Տ. Վահան
Վ. Բեթլեհեմ Պաղատի Պատր. փոխա-
նորդ կարգուեցաւ, հաւանութեամբ Երու-
սաղէմի Ս. Պատրիարքին:

Սրապետ Վր. Յակոբեան որ նա-
խորդ տնօրինութեամբ Պոլսկարայի հոգե-
ւոր հովիւ կարգուած էր, յանձնարար-
ուեցաւ իրեն որ Զաթմիկ իր վիճակը
գտնուի: Իսկ Ենիլիքարանի եկեղեցին
քաղաքի կարգաւորան իրական աղ
Շահապաղեան Տ. Յակոբեան վր. ք:

Սրապետ Վր. Յակոբեան որ նա-
խորդ տնօրինութեամբ Պոլսկարայի հոգե-
ւոր հովիւ կարգուած էր, յանձնարար-
ուեցաւ իրեն որ Զաթմիկ իր վիճակը
գտնուի: Իսկ Ենիլիքարանի եկեղեցին
քաղաքի կարգաւորան իրական աղ
Շահապաղեան Տ. Յակոբեան վր. ք:

Սրապետ Վր. Յակոբեան որ նա-
խորդ տնօրինութեամբ Պոլսկարայի հոգե-
ւոր հովիւ կարգուած էր, յանձնարար-
ուեցաւ իրեն որ Զաթմիկ իր վիճակը
գտնուի: Իսկ Ենիլիքարանի եկեղեցին
քաղաքի կարգաւորան իրական աղ
Շահապաղեան Տ. Յակոբեան վր. ք:

ԱՅԺՄԵՆԻԹԻՒՆՆԵՐ ՆՈՒՄԱՐԱԿԱՆ ԾՈՒՐԱԿ

Երուսաղէմի Միաբանութեան մէջ ծա-
քած երկարատեւութեան ու վէճերու մա-
սին թէեւ կեցը, վարդութեան խառն ժո-
ղովը որոշուեց իր բանաւոր որոշումը, գը-
րելով Ամեն. Տ. Երուսաղէմի Ս. Պատ-
րիարքին որպէս իր վանքին կարգապա-
հութեան համար հարկ եղանակ ի գործ
դնել, խոստանալով իր կողմէն ալ ամեն
աշխատութիւն, ամով հանդիման մեր թե-
թիւնքներն մէջ «Երուսաղէմի գործեր» կը
չարուեանք օրուան խոսքի մնայ, եւ
իւրեւրանք: Այս առաւոս Մանգուլի-
արաւաղներով Արեւելի նախորդաց օր-
ուան մանրամասն տեղեկութիւնները
վարդութեան մէջ կատարուած կար-
գեքներու փոխանակութեանը մասին,
ինչպէս ալ իր կողմէն Կ'աւելցան: «Սուրհա-
նակ թիւ» կարգապայ այս յորուածը եւ
անանք թէ Պատրիարքան իրազէի Դի-
ւանանքներն են որ մեր բնած առաւոր-
դութիւնները կ'ընեն, այսինքն դաժմա-
կութեան տեղի տալով օրոշումները վե-
տարուին, միանգամ ընդ միտ վերջ մը
տալով համար Երուսաղէմի վանքը ան-
հազարութեան մէջ ձգող կարգ մը մի-
բանական արարքներուն:

Լրագրի մը համար բաւական է օրը
օրին լուրեր տալով շատանայ, երբ իր-
դիւր կործանի, կործանան ու բաղեւոր-
ածական հաստատութիւն շարքի կը
դառնայ, եւ սին վէճեր յարուցանելով
պաշտօնակցի մը դէմ անպատեան բան մը
բանելով: Երուսաղէմի վանքի օրու-
նեւ նալ. ալ հետեւան կերպով պէտք է
պարզել իր փոխորդութիւններն ու խո-
րհրդածութիւնները, այդ հաստատու-
թեանը օրուաւ միայն ինչ նպատակով
անեականով: Առանց յաւելուորութեան
կրնանք ըսել թէ տարիէ մը ի վեր այս
ուղղութեան հետեւեցանք Երուսաղէմի
պատանական գործերու մասին: Արեւելի
թէ խաղաղականութիւնը եւ թէ գաղա-
թան հրատարակութիւններով, միշտ
զգացելով ապով թէ վանքին կարող մի-
բաններէն մէկ-երկուքին դէմ յարուց-
ուած սին պարզար ընտանքը միայն
կրնայ ըլլալ այդ մեծ ուխտաւորին վա-
րկած համարին: Մեր ընդգրկմանները
խաղ ձեւապայ են իրենց թիւովը արդիւնք,
միջեւ, որ ղեկավար, ինչպէս նաեւ բեր-
նայ, եկան զգալիաւար հաստատել
մեր յայտնած կոմակները:

Այս խոսքերն մէջ, սինգրէն ի վեր
կատարելով մեզի համարին ունեցած
եւ մեր յարկի պատանակիցը, Մանգուլի-
թեան այս առաւոսն ալ աղբուր զիտու-
թիւններն ալ չենք կրնար ուղարկութեան
վիշակութեան: Սուրհանակ եթէ հիմա կրնան
գործածած չափաւոր լեզուն առկա տարի
կը առաջ գործածած ըլլալ եւ գտնու-
նայն տանտ ալ ի վեր հանել Տ. Երու-
սաղէմի Ս. Պատրիարքին եւ իր համալոր-
ներուն արձարելը, ապահովապէս Միա-
բանութեան մէջ գտնուող մէկ անհի թե-
թիւներէն երեք չափի անհի ու
չափի յանգընի մը մէջ գտնուեցաւ զար-
ցուկն խոսքիներու մէջ, որ քիչ մնաց
բարոյական մեծ հարուած մը տուց կը
պատճառ Ս. Յակոբեան զարուար հաստա-
տութեանը:

Այս գիտողութիւնները, Նոյնքան ձիւր
որքան համապատասխան երկար տանել ի
վեր մեր հետեւած խաղաղական ուղղու-
թեան Երուսաղէմի գործերու մասին,
պէտք չեն թողուր որ բան մը աւելցնեն
պիտի ըլլայ:

Անդրադարձ կ'ուր բառ միայն լրա-
տուութեան ձեւը կրնանք տեսնել: Ս. Պատ-
րիարքին Երուսաղէմի վանքի օրու-
նեւ նալ. ալ հետեւան կերպով պէտք է
պարզել իր փոխորդութիւններն ու խո-
րհրդածութիւնները, այդ հաստատու-
թեանը օրուաւ միայն ինչ նպատակով
անեականով: Առանց յաւելուորութեան
կրնանք ըսել թէ տարիէ մը ի վեր այս
ուղղութեան հետեւեցանք Երուսաղէմի
պատանական գործերու մասին: Արեւելի
թէ խաղաղականութիւնը եւ թէ գաղա-
թան հրատարակութիւններով, միշտ
զգացելով ապով թէ վանքին կարող մի-
բաններէն մէկ-երկուքին դէմ յարուց-
ուած սին պարզար ընտանքը միայն
կրնայ ըլլալ այդ մեծ ուխտաւորին վա-
րկած համարին: Մեր ընդգրկմանները
խաղ ձեւապայ են իրենց թիւովը արդիւնք,
միջեւ, որ ղեկավար, ինչպէս նաեւ բեր-
նայ, եկան զգալիաւար հաստատել
մեր յայտնած կոմակները:

Այս փոխորդութիւնները, Նոյնքան ձիւր
որքան համապատասխան երկար տանել ի
վեր մեր հետեւած խաղաղական ուղղու-
թեան Երուսաղէմի գործերու մասին,
պէտք չեն թողուր որ բան մը աւելցնեն
պիտի ըլլայ:

Անդրադարձ կ'ուր բառ միայն լրա-
տուութեան ձեւը կրնանք տեսնել: Ս. Պատ-
րիարքին Երուսաղէմի վանքի օրու-
նեւ նալ. ալ հետեւան կերպով պէտք է
պարզել իր փոխորդութիւններն ու խո-
րհրդածութիւնները, այդ հաստատու-
թեանը օրուաւ միայն ինչ նպատակով
անեականով: Առանց յաւելուորութեան
կրնանք ըսել թէ տարիէ մը ի վեր այս
ուղղութեան հետեւեցանք Երուսաղէմի
պատանական գործերու մասին: Արեւելի
թէ խաղաղականութիւնը եւ թէ գաղա-
թան հրատարակութիւններով, միշտ
զգացելով ապով թէ վանքին կարող մի-
բաններէն մէկ-երկուքին դէմ յարուց-
ուած սին պարզար ընտանքը միայն
կրնայ ըլլալ այդ մեծ ուխտաւորին վա-
րկած համարին: Մեր ընդգրկմանները
խաղ ձեւապայ են իրենց թիւովը արդիւնք,
միջեւ, որ ղեկավար, ինչպէս նաեւ բեր-
նայ, եկան զգալիաւար հաստատել
մեր յայտնած կոմակները:

Այս փոխորդութիւնները, Նոյնքան ձիւր
որքան համապատասխան երկար տանել ի
վեր մեր հետեւած խաղաղական ուղղու-
թեան Երուսաղէմի գործերու մասին,
պէտք

